

**REDUCERET KOBBER OG ZINK TIL SMÅGRISE
NYT OM SOFODRING**

Niels Kjeldsen, HusdyrInnovation

Torsdag den 4. maj 2017
LandboNord

DAGSORDEN

- Zink og kobber problematikken
  - Forbrug og problemer
  - Status på zink
  - Status på kobber
  - Forsøg med reduceret zink
- Nyt om sofodring

HVAD ER PROBLEMET?

- Zink og kobber udledes via gylle til miljøet og kan give miljøproblemer i fremtiden
- Zink kan fremme udviklingen af antibiotikaresistens (MRSA) (CVMP)
- Kobber kan muligvis fremme udvikling af erythromycin resistens (EFSA)

ÅRLIGT FORBRUG AF ZINK OG KOBBER, TONS

	Zink	Kobber
Samlet forbrug	1.300	313
Udledning	1.220	306
Søer med pattegrise	200	32
Smågrise 7-31 kg - heraf medicinsk	560 (420)	195
Slagtesvin	540	87

**EU-REGULERING AF ZINK SOM
TILSÆTNINGSSTOF**

EFSA foreslog i 2014:

- 100 mg Zn/kg til slagtesvin, 150 mg Zn/kg til søer og smågrise
- Ved tilsat fytase: 70 mg til slagtesvin og 110 mg til søer og smågrise

EU-forordning juli 2016:

- 120 mg til slagtesvin, 150 mg til søer og smågrise

POLITISK STATUS PÅ MEDICINSK ZINK

- Medicinsk zink forbydes formentlig (!)
- Kommissionen har bedt alle lande om forslag til overgangsperiode
- Lægemiddelstyrelsen har foreslået 3-5 år
- SEGES Svineproduktion har foreslået 8-10 år
- Kommissionen arbejder på udkast (maj?)
- Derefter høring
- Forventer en afgørelse inden sommer

EFSA-ANBEFALING OM REDUKTION AF KOBBER

- Reduktion fra 170 mg/kg til 25 mg/kg til smågrise
- Erkender at smågrises produktivitet vil falde
- Mener **ikke** at høj kobber forbedrer gødningskonsistens
- Mener at der er gode alternativer til høj kobber

7

EFSA-ANBEFALING OM REDUKTION AF KOBBER

- Reduktion fra 170 mg/kg til 25 mg/kg til smågrise
- SEGES Svineproduktion mener, at: Reduktion er OK, **HVIS** det er på EU-plan og dokumentationen er i orden
- Erkender at smågrises produktivitet vil falde
- Mener **ikke** at høj kobber forbedrer gødningskonsistens
- Mener at der er gode alternativer til høj kobber

8

POLITISK STATUS, KOBBER

- Sagen ligger i Kommissionen
- FEFAC har mødt Kommissionen i januar
- Anmodet om forslag fra FEFAC
  - 170 ppm Cu til 4 uger efter fravænnning
  - 110 ppm Cu indtil 12 uger
  - 25 ppm Cu efter 12 uger
- Stillingtagen er uvis

9

POLITISK STATUS, KOBBER

- Sagen ligger i Kommissionen
- FEFAC har mødt Kommissionen i januar
- Anmodet om forslag fra FEFAC
  - 170 ppm Cu til 4 uger efter fravænnning
  - 110 ppm Cu indtil 12 uger
  - 25 ppm Cu efter 12 uger
- Stillingtagen er uvis

SEGES Svineproduktion bakker op om dette forslag

10

GENNEMFØRTE FORSØG

Slagtesvin

- Test af "ny zinknorm" til slagtesvin (2 x fytasedosis)
  1. 70 mg Zn/kg inkl. naturligt zink
  2. 150 mg Zn/kg inkl. naturligt zink

Smågrise

- Alternativer til medicinsk zink til fravænnede grise
  1. 2.500 mg Zn/kg
  2. 1.500 mg Zn/kg
  3. 0 mg Zn/kg
  4. tang (OceanFeed)
  5. probiotika (MiyaGold)
  6. gærprodukt (GærPlus)

11

PRODUKTIONSRISULTATER, 32-110 KG

Forsøgsgruppe	70 mg zink/kg	150 mg zink/kg
Analysert zink i alt, mg zink/kg	72	155
Antal stier, stk.	71	70
Antal grise ved slut, stk.	549	546

12

PRODUKTIONSRESULTATER, 32-110 KG

Forsøgsgruppe	70 mg zink/kg	150 mg zink/kg	P-værdi
Daglig tilvækst	1023	1015	0,30
FEsv/kg tilvækst	2,87	2,87	0,93
Kødprocent	60,2	60,2	0,69
Produktionsværdi	102	100	0,53

13

ANBEFALING

Norm har længe været 100 mg **totalzink/FEsv**
De fleste firmaer har **tilsat** de 100 mg som mineralsk zink

Normgruppen har besluttet:

- Vi fastholder **100 mg totalzink/FEsv** for foder uden tilsat fytase
- Grundfoderet indeholder cirka 30 mg/kg, så **tilsæt** 70 mg zink/FEsv (reduktion 120 tons zink)
- Ved brug af **200 % fytase**, så **tilsæt** 40 mg zink/FEsv (reduktion 240 tons zink)

14

FORSØGSDESIGN, SMÅGRISFORSØG (60 STIER=750 GRIS PR GRUPPE)

Gruppe	1	2	3	4	5	6
Betegnelse	Positiv kontrol		Negativ kontrol	Tang produkt	Probiotika	Gærprodukt
Bl. 1 (7-9 kg)	2500 Zn*	1500 Zn*	0 Zn*	1,5 % OceanFeed Swine	2 kg/ton Miya-Gold	0,5 kg/ton GærPlus
Bl. 2 (9-15 kg)	0 Zn*	0 Zn*	0 Zn*	1,5 % OceanFeed Swine	1 kg/ton Miya-Gold	0,5 kg/ton GærPlus
Bl. 3 (15-30 kg)	0 Zn*	0 Zn*	0 Zn*	1,5 % OceanFeed Swine	0,5 kg/ton Miya-Gold	0,25 kg/ton GærPlus

*Zn angiver mængden af medicinsk tilsat zink

15

DE TRE ALTERNATIVE PRODUKTER FIRMAOPLYSNINGER

OceanFeed Swine:

- Irsk tangprodukt, markedsføres af Chr. Hansen
- Forskellige tangarter blandt brun, grøn og rødalgearter
- Indeholder bioaktive stoffer (polysaccharider) som tanniner (8,7 %) og fucoidan (3,7 %)
- Reducerer mikroorganismer i tarmsystemet, så som enterobakterier og Coli
- Beskyttende og helbredende effekt på tarmslimhinden
- Pris ca. 5,7 kr. pr. gris (7-30 kg)

MiyaGold:

- Probiotika (Clostridium butyricum), markedsføres af Huvapharma
- Producerer smær- og eddikesyre i tarmsystemet
- Stabiliserer tarmens mikroflora og beskytter tarmslimhinden
- Pris ca. 2,5 kr. pr. gris (7-30 kg)

GærPlus:

- Produkt af probiotika og gær, markedsføres af Danish Agro
- Favoriserer godartede mikroorganismer og binder patogene bakterier
- Stimulerer immunsystemet og fremmer produktionen af enzymer
- Pris ca. 1,4 kr. pr. gris (7-30 kg)

16

PRODUKTIONSRESULTATER, 7-9 KG

Gruppe (dag 0-11)	2500 Zn	1500 Zn	0 Zn	Ocean Feed	Miya Gold	GærPlus
Foderoptagelse, FEsv/gris/dag	0,31	0,29	0,25			
Daglig tilvækst, g	222	207	153			
Foderudnyttelse, FEsv/kg tilvækst	1,40	1,44	1,68			

Røde tal betyder, at der er statistiske forskelle i forhold til 2500 Zn

Lille forskel mellem 2500 Zn og 1500 Zn
2500 Zn var markant bedre end 0 Zn

17

PRODUKTIONSRESULTATER, 7-9 KG

Gruppe (dag 0-11)	2500 Zn	1500 Zn	0 Zn	Ocean Feed	Miya Gold	GærPlus
Foderoptagelse, FEsv/gris/dag	0,31	0,29	0,25	0,26	0,25	0,26
Daglig tilvækst, g	222	207	153	164	153	156
Foderudnyttelse, FEsv/kg tilvækst	1,40	1,44	1,68	1,62	1,72	1,71

Røde tal betyder, at der er statistiske forskelle i forhold til 2500 Zn

Ingen effekt af de tre alternativer i forhold til 0 Zn

18

PRODUKTIONSRESULTATER, 7-30 KG HELE PERIODEN

Gruppe (dag 0-52)	2500 Zn	1500 Zn	0 Zn	Ocean Feed	Miya Gold	GærPlus
Foderoptagelse, FEsv/ris/dag	0,88	0,87	0,85	0,86	0,86	0,86
Daglig tilvækst, g	523	520	502	502	503	501
Foderudnyttelse, FEsv/kg tilvækst	1,68	1,69	1,70	1,71	1,71	1,71
Produktionsværdi, indeks	100	100	96	95	96	96

Røde tal betyder, at der er statistiske forskelle i forhold til 2500 Zn

Ingen forskel mellem 2500 Zn og 1500 Zn

Højere produktivitet hos zinkgrupperne i forhold til de fire andre grupper

19

PRODUKTIONSRESULTATER, 9-15 KG (KORRIGERET FOR VÆGT VED 1. MELLEMVEJNING)

Gruppe (dag 12-27)	2500 Zn	1500 Zn	0 Zn	Ocean Feed	Miya Gold	GærPlus
Foderoptagelse, FEsv/ris/dag	0,67	0,66	0,66	0,67	0,67	0,67
Daglig tilvækst, g	435	429	424	423	427	419
Foderudnyttelse, FEsv/kg tilvækst	1,57	1,56	1,57	1,59	1,57	1,61

Ingen forskel mellem de seks grupper

20

EFFEKT PÅ DIARRÉBEHANDLINGER (HELE STIEN BEHANDLET)

Gruppe	2500 Zn	1500 Zn	0 Zn	Ocean Feed	Miya Gold	GærPlus
7-9 kg (pct. stier behandlet)	0	2	16	13	12	10
9-15 kg (pct. stier behandlet)	13	27	39	50	50	34
15-30 kg (pct. stier behandlet)	49	31	47	44	43	49
7-30 kg (pct. stier behandlet)	54	52	68	84	69	72

Røde tal betyder, at der er statistiske forskelle i forhold til 2500 Zn

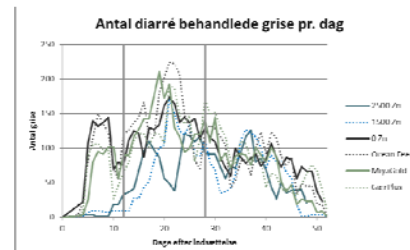
Ingen forskel i diarrébehandling ved 2500 Zn og 1500 Zn

Ingen forbedrende effekt af alternative produkter i forhold til 0 Zn

21

TOTALT ANTAL GRISE BEHANDLET PR. DAG

22

KONKLUSION PÅ FORSØGET

- 2500 og 1500 ppm medicinsk zink klarer sig ens med hensyn til produktivitet og diarrébehandling
- 0 ppm medicinsk zink klarer sig på niveau med de tre alternativer
- Anvendelse af 1500 ppm i stedet for 2500 ppm zink reducerer udledning med cirka 170 tons zink pr. år
- Dyrlæge skal skrive 1500 ppm i recept: Det er tilladt (!)

23

OPDELT I SMÅ OG STORE GRISE VED START

Størrelse	Små	Store	P-værdi
Vægt ved indsættelse, kg	6,4	7,4	<0,0001
Daglig tilvækst, g (dag 0-11)	170	181	0,072
Daglig tilvækst, g (dag 12-27)	427	421	0,340
Daglig tilvækst, g (dag 0-52)	501	511	0,032
Foderoptagelse, FEsv/ris/dag (dag 0-52)	0,85	0,87	0,079
Foderudnyttelse, FEsv/kg tilvækst (dag 0-52)	1,71	1,70	0,140
Produktionsværdi, indeks (dag 0-52)	100	101	0,238

24

DIARRÉBEHANDLINGER PR. STI

Størrelse	Små	Store	P-værdi
Dag 0-11 (pct. stier behandlet)	9,1	9,1	0,986
Dag 12-27 (pct. stier behandlet)	35,8	35,4	0,937
Dag 0-52 (pct. stier behandlet)	62,6	70,9	0,096

Intet tyder på, at små grise er dårlige grise

25

ANBEFALINGER

- Slagtesvin:
  - Tilsæt 70 ppm zink ved foder uden fytase
  - Tilsæt 40 ppm zink ved 200 % fytase
- Smågrise:
  - Prøv med 1500 ppm zink i 14 dage (dyrlæge skal skrive recept)
- Mulig zinkreduktion: 410 tons pr. år = 30 %

26

NYT OM SOFODER FODRING AF SUPERSOEN

DET HANDLER OM, AT 3 TING SKAL VÆRE I ORDEN FOR EN SUCCESFULD DIEGIVNING

Huld ved indsættelse

Valg af foderblanding, som dækker soens daglige behov for næringsstoffer

Foderstrategi

3

HVORDAN FÅR VI SOEN TIL AT TRÆKKE I ARBEJDSSTØJET?

- Hvad vil vi have ud af soen?

- Høj mælkeydelse -> kuldtilvækst

- Høj udnyttelse af foderet i farestalden

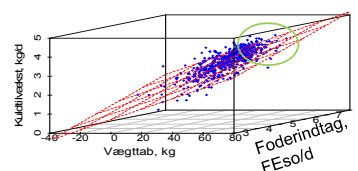

- Høj produktivitet i efterfølgende reproduction

29 09/05/2017

SØER MED HØJ KULDTILVÆKST: HAR BÅDE HØJT INDTAG OG HØJT VÆGTTAB

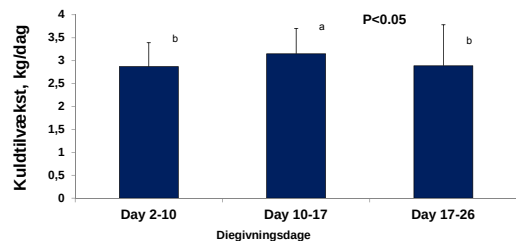

558 søer (1.-4. kuld)

30 09/05/2017

FODERINDTAG OG KULDTILVÆKST

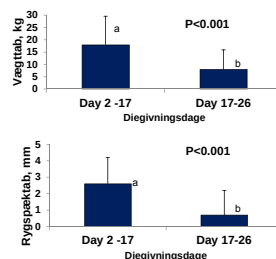

31 09/05/2017

Strathe et al. 2017, Animal

MEST MOBILISERING FRA KROPPEN FØRST I DIEGIVNING

- Har ikke nået max. indtag
- Har den højeste kuldtilvækst

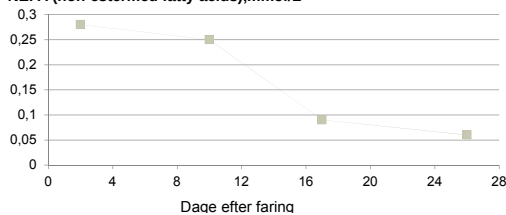
72 andenkuls søer

Strathe et al. 2017, Animal

SØERNE MOBILISERER BÅDE FEDT OG PROTEIN

NEFA (non-esterified fatty acids), mmol/L

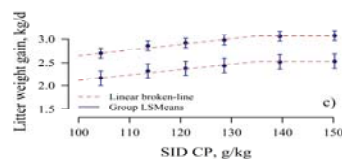

33 72 andenkuls søer

Strathe et al. 2017, Animal

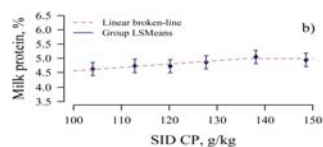
MÆLKEPRODUKTION OG KULDTILVÆKST ØGES VED HØJERE PROTEINTILDELING

34 09/05/2017

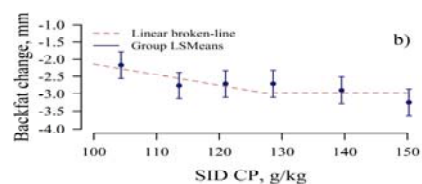
MÆLKEPRODUKTION OG KULDTILVÆKST ØGES VED HØJERE PROTEINTILDELING

35 09/05/2017

MINDSKET TAB AF KROPSVÆGT OG -PROTEIN

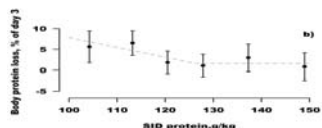

Mindsket vægttab, men øget tab af rygspæk

36 09/05/2017

MINDSKET TAB AF KROPSVÆGT OG -PROTEIN

Lavere vægttab skyldes et mindsket tab af kropspprotein

37 09/05/2017

FÆRRE TOTALFØDTE VED UNDERFORSYNING MED PROTEIN

	SID CP, g/FE						P-value
	99	107	114	122	132	142	Diet
Totalfødte i næste kuld	17.7	17.8	19.0	18.9	18.8	18.8	<0.10

540 søer (1.-4. læg)

14/3-2017

ANBEFALING OM PROTEIN I FODER

- EN ANBEFALING SUPPLERER NORMEN

St. ford. pr. FEsø	Norm	% af lysin	Anbefaling	% af lysin
Råprotein, min.	125	-	120	
Lysin	7,7	100	7,7	100
Methionin	2,46	32	2,46	32
Methionin + cystin	4,6	60	4,6	60
Treonin	5,0	65	5,0	65
Tryptofan	1,54	20	1,54	20
Isoleucin	4,3	56	4,3	56
Leucin	8,9	115	8,5	110
Histidin	3,0	39	2,9	38
Fenylalanin	4,2	55	4,2	55
Fenylalanin+tyrosin	8,7	113	8,7	113
Valin	5,85	76	5,4	70

HØJT FODERINDTAG ER VIGTIGT FOR REPRODUKTIONEN

Foderindtag	Over 5,5 kg/dag		Under 5,5 kg/dag	
Vægttab, kg	Under 15	Over 15	Under 15	Over 15
Antal søer	131	309	20	83
Dage indtil løbning	6,5	6,8	9,4	8,3
Totalfødte	18,7	18,0	17,6	17,6

Lavt foderindtag har større negativ effekt end vægttab!

40 09/05/2017

KONKLUSION

Det bedste "arbejdstøj" til søen under diegivning:
Højt foderindtag med øget indhold af balanceret protein
Kropermobilisering – MEN ikke for meget

Reproduktion:

Lavt foderindtag og høj mobilisering påvirker totalfødte i efterfølgende cyklus negativt

41 09/05/2017

TAK FOR OPMÆRKSOMHEDEN

INDHOLD

- Foderkurver til diegivende søer
- Fodring og efterfølgende reproduktion
- Optimering af foderforbruget i farestalden
- Protein og aminosyrer til diegivende søer
- Take home messages

43

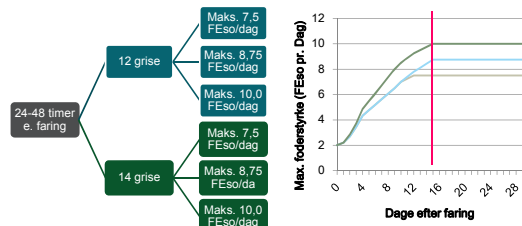
SLUTFODERSTYRKE I DIEGIVNINGSPERIODEN - KAN MAN FODRE SIG TIL HØJ KULDILVÆKST?

- Flere forsøg indikerer positiv sammenhæng mellem foderoptagelse og mælkeydelse
- Oftest stort vægttab hos søer med høj mælkeydelse

44

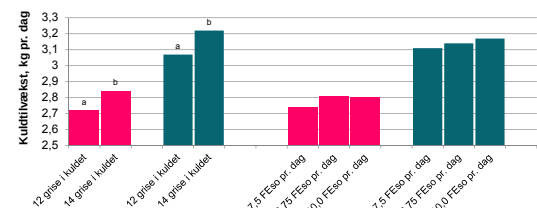
AFPRØVNING I 2 BESÆTNINGER - 6 GRUPPER MED 110 KULD PR. GRUPPE

45

KULDILVÆKST - INGEN SIKKER EFFEKT AF SLUTFODERSTYRKEN

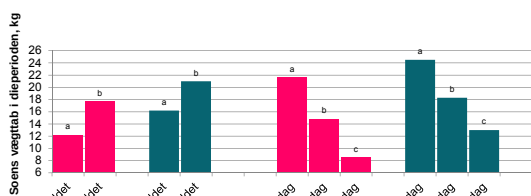

46

FORELØBIGE RESULTATER

VÆGTTAB - MANGEL PÅ FODER STRAFFES MED VÆGTTAB

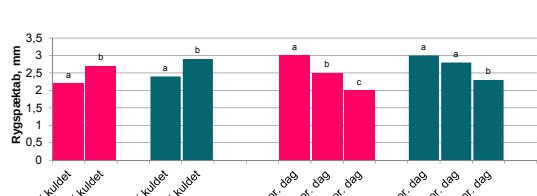

47

FORELØBIGE RESULTATER

RYGSPÆKTAB - MERE FODER REDUCERER RYGSPÆKTAB

48

FORELØBIGE RESULTATER

KONKLUSIONER - SLUTFODERSTYRKE

- Højere kuldtilvækst opnås med flere grise i kuld
- Man kan ikke fodre sig til højere kuldtilvækst
  - Andre undersøgelser viser noget andet (Strathe et al., 2016)
- Mere foder lapper på huldtabet hos de højtydende søer
- For stort huldtab (sandsynligvis proteintab) øger risikoen for reduceret kuld størrelse efterfølgende

49

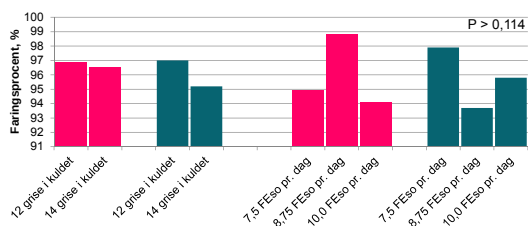
FODRING OG EFTERFØLGENDE REPRODUKTION - KONSEKVENSER VED STORT VÆGTTAB

- Flere dage fra fravæning til løbning
(Strathe et al. 2017; Zak et al., 1997; Koketsu et al., 1996; Koketsu et al., 1997; Baidoo et al., 1992)
- Lavere kuld størrelse i efterfølgende kuld (Zak et al., 1997)
- Lavere faringsprocent i efterfølgende kuld (Baidoo et al., 1992)
- Den kritiske grænse er sandsynligvis 10-13 % af kropsvægten (Clowes et al. 2003; Zak et al., 1997; Schenkel et al., 2010; Koketsu et al., 1996)
- Flere forsøg indikerer at særligt proteinmobilisering er kritisk (Clowes et al. 2003; Schenkel et al., 2010; Bruun et al. 2017)

50

SLUTFODERSTYRKE OG REPRODUKTION - INGEN PÅVIRKNING AF FARINGSPROCENT

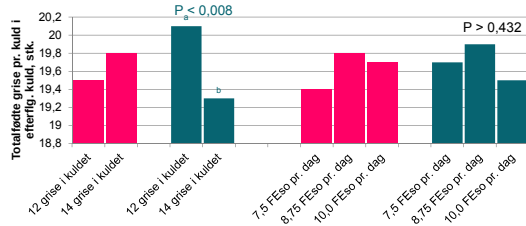

51

FORELØBIGE RESULTATER

SLUTFODERSTYRKE OG REPRODUKTION - INGEN/USIKKER PÅVIRKNING AF TOTALFØDTE

52

FORELØBIGE RESULTATER

FODERFORBRUGET I FARESTALDEN - KRITERIER FOR OPTIMERING I

- Flere grise i kuld øger behovet for foder
  - Slutfoderstyrken bør tilpasses antallet af grise og kuldtilvæksten
  - 10 FEso til 14 grise er ikke for meget
- Hvad med >14 grise i kuld?
  - Foderoptagelsen bliver blot endnu vigtigere for at holde kuld
  - Skal lysin øges ud over 7,7 g st. ford. pr. FEso?

53

FODERFORBRUGET I FARESTALDEN - KRITERIER FOR OPTIMERING II

- Proteintabet i dieperioden skal reduceres
  - Tilstrækkeligt med lysin og råprotein i hele dieperioden
  - Den usynlige vægttabsgrænse ligger muligvis omkring 20 kg
- Overdrevne slankekur ved fede søer i dieperioden skal undgås
  - Stort proteintab hævner sig i næste cyklus

54

TAKE HOME MESSAGES

Fokus på fodring i første del af diegivningsperioden

- Foderindtag
- Ændret næringsstofkoncentration i foderet
- Begrænsning af søernes mobilisering

55 09/05/2017

SEGES

HVORFOR BÅDE ANBEFALING OG NORM? - RESULTATET AF ET FORSØG UDEN UDSLAG

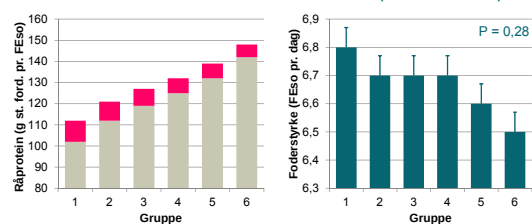
- Normændringen i 2015 var uden entydigt svar:
  - Effekt af at øge proteinkoncentrationen
  - Effekt af at øge lysin
  - Effekt af at øge lysin og de forventede mest begrænsende aminosyrer (met+cys+tre+try)
- Dosis-responsforsøg med 6 grupper å 84-88 søer
  - Alle grupper planlagt til at overholde normer for lys+met+cys+tre+try
  - Planlagt at st. ford. råprotein skulle varieres fra 102-142 g st. ford. pr. FEso

57

SEGES

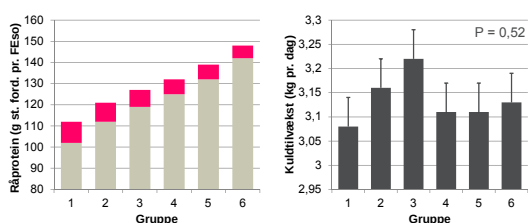
DOSIS-RESPONSFORSØG MED PROTEIN - ↑PROTEIN → ↓FODEROPTAGELSE (NUMERISK)

58

SEGES

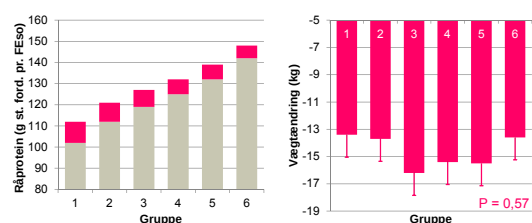
DOSIS-RESPONSFORSØG MED PROTEIN - ↑PROTEIN → → KULDILVÆKST

59

SEGES

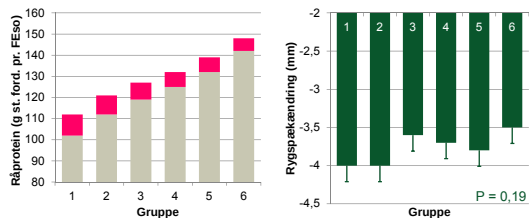
DOSIS-RESPONSFORSØG MED PROTEIN - ↑PROTEIN → → VÆGTTAB HOS SOEN

60

SEGES

DOSIS-RESPONSFORSØG MED PROTEIN - ↑PROTEIN → → RYGSPÆKTAB HOS SOEN

61

SEGES

KONKLUSION PÅ DOSIS-RESPONSFORSØGET - EN ANBEFALING SUPPLERER NORMEN

St. ford. pr. FEso	Norm	% af lysin	Anbefaling
Råprotein, min.	125	-	-
Lysin	7.7	-	-
Methionin	-	-	-
Methionin	-	-	-
Nyt dosis-responsforsøg er i gang			
- Hvor langt ned kan vi komme i protein med 7.7 g st. ford. lysin?			
- I andet forsøg går vi ned på 85 g st. ford. råprotein pr. FEso			
- Påvirkelse soens fysiologi og pattegrises kropssammensætning? (ErhvervsPhD)			
FEso	4.2	39	8.5
FEso	4.2	55	2.9
FEso	8.7	113	4.2
FEso	8.7	113	8.7
Valin	5.85	76	5.4
Valin	5.85	76	70

TAKE HOME MESSAGES

- Tilpas slutfoderstyrken til antallet af grise hos soen
  - 10 FEso til 14 grise er altså ikke spildt
  - Et fast loft er ikke løsningen
  - Loftet kunne tilpasses den enkelte besætnings kuldtilvækst
- Alt tyder på at høje vægttab forårsaget af proteinmobilisering er mest skadeligt
  - Proteintab hævnes i næste cyklus
  - Slanketure over flere cykler?
- Brug anbefalingen (120 g) frem for normen (125 g) indtil resultater af igangværende afprøvning foreligger

64

SEGES

INDVENDINGER TIL ANBEFALINGEN - HVAD MED VALIN?

- Intet respons i afprøvningen
  - Selv ved valin:lysin på 59 % (Gruppe 1)
- Specialeprojekt viste afvigende sammensætning af mælkeprotein i gruppe 1 (Højgaard, 2016)
  - Ved 121 g st. ford. råprotein var valin:lysin 65 % (Gruppe 2)
- Med anbefalingen foreslås valin:lysin 70 %
  - Irsk forsøg med søer med kuldtilvækst på >3,3 kg/dag fandt ingen effekt af at gå over valin:lysin på 69 % (Craig et al., 2016)
  - Understøttes af yderligere et forsøg (Paulicks et al., 2003)
- Leucin er sandsynligvis begrænsende før valin (Højgaard, 2016; Krogh, 2017)

63

UDNYT POTENTIALET OG KAPACITETEN I FARESTALDEN + DE SMÅ GRISE SKAL REDDES

Lisbeth Shooter, HusdyrInnovation

Gamborg Opformering
D. 25. april 2017

SEGES

FODRING AF SUPER SOEN

67

MERE FODER I SEN DRÆGTIGHED - MEN HVOR MEGET DE SIDSTE 4 UGER?!

Foderstyrke	2,5 FEso pr. dag	3,5 FEso pr. dag	4,5 FEso pr. dag
Antal kuld, stk.	379	374	385
Fødselsvægt, kg	1,31 ^a	1,34 ^b	1,35 ^b
Overlevelse dag 0-7, %	90,2	90,0	89,9

- Kuldstørrelse i afprøvningen: 18 totalfødte pr. kuld
- Fodringssystem i afprøvningen: ESF (individuelt fodring)
- Blandinger i afprøvningen: 3,3 g st. ford. lysin pr. FEso

68 Kilde: Sørensen, 2012

FODRING AF DRÆGTIGE SØER - UDSIGT TIL NYE FORSØG OG ANBEFALINGER

- Ingen nye afprøvninger gennemført
  - Ingen baggrund for nye anbefalinger
- I felten diskuteres normen til drægtige søer hyppigt
  - Indikationer af at andelen af grise under 1000 g kan reduceres
  - Stort set ingen har 'norm-blandinger med 3,3 g st. ford. lysin pr. FEso
  - 3,3 g st. ford. lysin pr. FEso giver en dårlig udnyttelse af 90 g st. ford. råprotein pr. FEso
- Aktiviteter i pipelinen 2018-2021
  - Litteraturstudie
  - Konceptforsøg med fasefodring
  - Normforsøg

69

FODRING AF DRÆGTIGE SØER - UDSIGT TIL NYE FORSØG OG ANBEFALINGER

- Ingen nye afprøvninger gennemført
  - Ingen baggrund for nye anbefalinger
- I felten diskuteres normen til drægtige søer hyppigt
  - Indikationer af at andelen af grise under 1000 g kan reduceres
  - Stort set ingen har 'norm-blandinger med 3,3 g st. ford. lysin pr. FEso
  - 3,3 g st. ford. lysin pr. FEso giver en dårlig udnyttelse af 90 g st. ford. råprotein pr. FEso
- Aktiviteter i pipelinen 2018-2021
  - Litteraturstudie
  - Konceptforsøg med fasefodring
  - Normforsøg

SEGES anbefaler at drægtige søer indtil en uge før faring fodres med blandinger med > 4,0 g st. ford. lysin pr. FEso indtil anden viden foreligger...

Udnyt muligheder for fasefodring ved sen indsættelse i førestald
Fx 5,0 g st. ford. lysin pr. FEso

70

SØERNES BEHOV OMKRING FARING IFØLGE PETER THEIL

Behov for næringsstoffer pr. dag omkring faring:

- Energi – 3 FEso pr. dag til en so på 250 kg
- SIF råprotein – 310 gram (ikke påvirket af soens vægt)
- Fibre – 500 gram pr. dag

Behovet dækkes af en blanding med:

- Omkring 100 gram SIF råprotein pr. FEso

71

SVIN - FEBRUAR

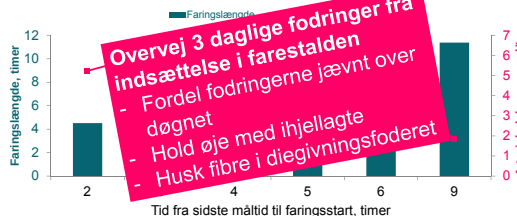
- Søerne skal fodres 3 gange dagligt og den sidste fodring skal ligge tæt på faringsstart
- Giver hurtigere faringer og færre dødfødte grise

72

PLUK EN LAVTHÆNGENDE FRUGT - GÅR DINE SØER KOLD UNDER FARINGEN?

Kilde: Peter Kappel Theil og Takele Feyera

ANBEFALINGER FOR PROTEIN OG AMINOSYRER

- Effekten af ekstra protein er størst, når søerne har en høj mælkeydelse
- Mange besætninger ser en stor effekt på fravænningsvægten og vægttabet på søer
- Nogle besætninger ser diarréer blandt pattegrisene og bruger blandinger med 5-10 % lavere indhold af protein/aminosyrer for at reducere diarréfrekvensen

74

NYESTE NORM OG ANBEFALING - SAMME YDELSE – MINDRE PROTEIN

St. ford. pr. FEso	Norm	% af lysin	SEGES Anbefaling	% af lysin
Råprotein, min.	125	-	120	-
Lysin	7,7	100	7,7	100
Methionin	2,46	32	2,46	32
Methionin + cystin	4,6	60	4,6	60
Treonin	5,0	65	5,0	65
Tryptofan	1,54	20	1,54	20
Isoleucin	4,3	56	4,3	56
Leucin	8,9	115	8,5	110
Histidin	3,0	39	2,9	38
Fenylalanin	4,2	55	4,2	55
Fenylalanin+tyrosin	8,7	113	8,7	113
Valin	5,85	76	5,4	70

FASEFODRING – HVORDAN?

Fortynding af foderet fra indsættelse til 2-3 dage efter faring

Kan manuelt udføres på flere måder:

- Drægtighedsfoder – hele blandingen
- Proteinfattigt faringsmix – tilskud
- Velsmagende dyrt foder med kagemix og fiskemel

76

AFPRØVNING AF OVERGANGSFODER

Almindelig restriktiv foderkurve efter faring

Kontrol. Diegivningsblanding fra indsættelse til fravænnning (125 gram st. ford. råprotein pr. FEso)

Forsøg. Fodertildeling fra indsættelse til 3 dage efter faring - derefter diegivningsfoder:

- 3 kg drægtighedsfoder
- 1 kg faringsmix (byg, roepiller, fedt og mineraler) og 2 kg diegivningsfoder
- 1 kg faringsmix (byg, fedt og mineraler) og 2 kg diegivningsfoder
- 3 kg foder med kagemix og fiskemel

77

DAGLIG FORSYNING MED FORDØJELIGT PROTEIN OG LYSIN OMKRING FARING

Blanding	Protein	Lysin
Kontrol (die)	375	23
Drægtighedsfoder	Reduktion med 20 %	Reduktion med 22 %
Byg/roepiller	Reduktion med 15 %	Reduktion med 13 %
Byg	Reduktion med 12 %	Reduktion med 10 %
Kagemix/fiskemel	Reduktion med 10 %	Reduktion med 0 %

78

HVAD HAR VI SET?

- Fortynding af diegivningsfoderet i op til 3 dage efter faring påvirker **ikke** kuldtilvækst og antal fravænnede grise pr. kuld
- Ingen eller begrænset effekt på diarréfrekvens
- Kontrolgruppen har numerisk den højeste kuldtilvækst

79

EKSTRA FODER

Fodring på italiensk:

1 kg foder ekstra velsmagende foder fra 2 dage før faring til 8 dage efter faring "sætter gang" i de bagerste patter, så de giver mere mælk og soen kan passe flere grise

80

AFPRØVNING AF EKSTRA FODER

Almindelig restriktiv foderkurve efter faring

Kontrol: Diegivningsblanding fra indsættelse til fravænning (125 gram st. ford. råprotein pr. FEso)

Forsøgsbehandlinger fra 2 dage før faring til 8 dage efter faring:

- + 1 kg smågrise foder
- + 1 kg hvede
- + 1 kg kagemix/fiskemelblanding

81

DAGLIG FORSYNING MED ENERGI, FORDØJELIGT PROTEIN OG LYSIN OMKRING FARING

Blanding	Energi	Protein	Lysin
Kontrol (die)	3 FEso	375	23
Smågrise foder	Ekstra 34 %	Ekstra 38 %	Ekstra 46 %
Hvede	Ekstra 34 %	Ekstra 20 %	Ekstra 10 %
Kagemix/fiskemel-blanding	Ekstra 34 %	Ekstra 30 %	Ekstra 34 %
Diegivningsfoder	Ekstra 33 %	Ekstra 33 %	Ekstra 34 %

82

HVAD HAR VI SET?

- **De foreløbige tal** peger på, at ekstra foder fra 2 dage før faring til 8 dage efter faring kan være positivt for antal fravænnede grise og kuldtilvæksten, men det øger også antallet af behandlede søer og søer med fødselshjælp
- Der er ikke nogen entydig forklaring på, hvilken foderløsning der er bedst
- Den billigste løsning er at øge den daglige hvedetildeling med 1 kg
- Den nemmeste løsning er at øge foderkurven

83

KONKLUSION

- Brug anbefaling for protein- og aminosyreindhold
- Højtydende søer har ikke brug for proteinsænkende fodertilskud
- Overvej at hæve foderstyrken fra 2 dage før faring til 8 dage efter faring
- **SEGES Svineproduktion arbejder videre med at udvikle fasefodringsblandinger og foderstrategier til diegivende søer**

84

Mimi Lykke Mølgaard Eriksen

12. april kl. 10:03 · Bornholm

En lille solstrålehistorie fra Bornholm:

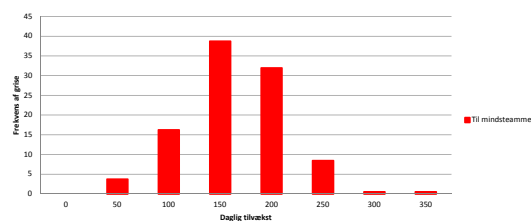
Jeg har en besætning på Bornholm, som leger lidt med at standardisere kuld med små grise og ikke altid kun store og flotte grise.

En 5. lægsso er lagt ud med 13 små grise på gns. 0,56kg. 1 blev klemt ihjel nogle dage senere. 27 dage efter standardisering fravænnede denne lidt aldrende dame 12 grise med en gns.vægt på 6,7kg!

Dét er dælele da flot! 😊

85

DE FLESTE SMÅ GRISER HAR VÆRDI 60 % AF GRISENE VOKSEDE OVER 150 G/DAG

86

SEGES

EFSA REFERERER TIL HILL

- Høj zink og høj kobber øger produktivitet
- Ingen additiv effekt på produktivitet
- Høj zink forbedrer gødningskvalitet

88

SEGES

EFSA REFERERER TIL HILL

- Høj zink og høj kobber øger produktivitet
- Ingen additiv effekt på produktivitet
- Høj zink forbedrer gødningskvalitet

Kobber har præcis samme effekt, men det nævnes ikke (?)

89

SEGES

EFSA REFERERER TIL HILL

- Høj zink og høj kobber øger produktivitet
- Ingen additiv effekt på produktivitet
- Høj zink forbedrer gødningskvalitet
- Ingen forekomst af diarré
  - Derfor anbefaler Hill ophør med høj kobber

90

SEGES

EFSA REFERERER TIL HILL

- Høj zink og kobber
- Ingen sammenhæng mellem gødningskonsistens og diarré
- Ingen effekt af kobber
- Ingen effekt af zink

EFSA konkluderer:

"Ingen sammenhæng mellem gødningskonsistens og diarré - derfor kan brug af kobber stoppes"

91

EFSA REFERERER TIL HILL

- Høj zink og kobber
- Ingen sammenhæng mellem gødningskonsistens og diarré
- Ingen effekt af kobber
- Ingen effekt af zink

Glemmer to væsentlige forhold:

- At der er tilsat 220 ppm chortetracyclin i alt foderet (!)
- At høj zink er tildelt i 4 uger

92

CVMP VURDERER MEDICINSK ZINK

- To zinkprodukter godkendt i EU som veterinært medicin i alle EU's medlemsstater (primo 2016)
- Holland og Frankrig nedlagde protest
- CVMP trak tilladelsen tilbage i oktober 2016
- Mange firmaer bad CVMP om en re-evaluering
- CVMP har besluttet at fastholde deres konklusion i marts 2017
- CVMP anerkender at medicinsk zink reducerer diarré
- CVMP finder det ikke bevist, at forbud vil medføre øget antibiotikaforbrug (!)

93

SMÅGRISFORSØG, WAGENINGEN 2015

45 MG ZN/KG TILSAT GRUNDFODER, 500 FTU FYTASE, 10 GENTAGELSER (STIER A 10 GRISE)

Gruppe	1	2	3	4	6	7
Tilsat Cu 0-14 dage	15	80	120	160	160	160
14-28	15	80	120	160	160	15
28-40	15	80	120	160	15	15
Tilvækst 0-40	358	390	416	428*	421	390
Foderud Kg/kg	1,56	1,52	1,52	1,48	1,53	1,50
% normal gødning, 14-28	82	90	90	95	95	79

* Forsk. gr 4 og 6 i perioden 28-40 dage var 65 gr pr dag

94

KONKLUSION

Foderoptag og tilvækst steg lineært med stigende kobber fra 15 til (80-120-160) mg tilsat Cu (sulfat)
 Stigende Cu reducerede antal grise med tynd gødning
 Reduktion efter 14 dage gav 20 % fald i tilvækst
 Reduktion efter 28 dage gav 10 % fald i tilvækst
 Klar effekt på gødningskonsistens men ingen behandlinger mod diarré

95

SMÅGRISFORSØG, WAGENINGEN 2015

45 PPM ZN TILSAT GRUNDFODER, 500 FTU FYTASE, 10 GENTAGELSER (STIER A 10 GRISE)

Gruppe	1	2	4
Tilsat Cu 0-14 dage	15	80	160
14-28	15	80	160
28-40	15	80	160
Fysiologiske målinger, dag 56			
Plasma Cu, µmol/l	24a	24a	28b
Lever Cu, mg/kg ts	23a	20a	32b

96

KOBBER OG ZINKS EFFEKT PÅ BLODPARAMETRE

CARLSON ET AL. 2006 (GRISE AFLIVET 5-6 DAGE EFTER FRAV)

Zink i foder, ppm	100	100	2500	2500
Kobber i foder, ppm	20	175	20	175
Plasma zink, mg/l	0,7	0,9	1,2	1,9
Plasma kobber, mg/l	1,8	2,0	1,7	1,7
ALP, U/l	111	111	144	142
Mucosa zink µg/g	89	89	126	171
Mucosa kobber mg/l	11	14	9	16

97

KOBBER OG ZINKS EFFEKT PÅ PRODUKTIVITET (I 4 UGER E.F.) OG BLODPARAMETRE, HILL ET AL. 1999

Gruppe	Lav Zn, ca 180 Lav Cu, ca 18	Lav Zn, ca 180 Høj Cu, ca 280	Høj Zn, ca 3000 Lav Cu, ca 18	Høj Zn, ca 3000 Høj Cu, ca 280
Tilvækst	375	409	422	415
Tilv/foder g/kg	637	671	690	681
Gødningsfarve*	3,17	4,32	4,24	3,57
Gødningskons**	2,39	2,14	2,14	2,13
Plasma Zn, mg/l	0,94	0,93	1,84	2,20
Plasma Cu, mg/l	1,38	1,76	1,45	1,65

* 1=gul, 5= sort
** 1=fast, 5="vand"

98

HVAD GØR VI UDEN ZINK OG KOBBER? (FODRING)

Gode fravænnede grise - sofodring
Tildeling af foder i farestalden
Restriktiv fodring efter fravænnning
Protein
Calcium
Råvarer
Tilsætningsstoffer

99

SEGES SVINEPRODUKTION - HANDLINGSPLAN (7 PUNKTER)

DANISH: skærpe kontrollen med brug af medicinsk zink

Rådgive smågriseproducenter

➤ omfordeling af gylle på arealer fra år til år

Undersøge reduktion af zink pr. kg foder til slagtesvin

➤ kan nedsættes til 70 mg (= reduktion udledning 250 tons)

Nye forsøg med alternativer til medicinsk zink:

➤ antistoffer, medicinske alternativer, probiotika, foder, etc.

100 |

HVAD ER DET NATURLIGE ZINKINDHOLD?

EFSA 2014 rapport

Byg, hvede	23-30 ppm
Hvedekliid	75-100 ppm
Sojaskrå	47-50 ppm
Solsikkekrå	70-75 ppm
Rapskager	60-70 ppm
Færdigfoder (naturligt indhold)	32-40 ppm

101 |

